Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2024-MMM-60

Fallenius Sanna-Helena, Hörman Ari, Kallio Matias, Ratasvuori Heta 27.6.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 24.6.2024 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 24.6.2024

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Luxemburgissa 24.6.2024 Belgian kauden viimeiseen neuvostoon.

Komissio esitteli neuvostolle vuosittaisen kalastusmahdollisuuksia koskevan tiedonannon, josta käytiin laaja ja kirjava keskustelu. Lisäksi käsiteltiin kaksi kalataloutta koskevaa muuta asiaa. Ensin Liettua (Ruotsin, Latvian ja Viron tukemana) nosti esille Venäjän kyseenalaisen kalastustoiminnan Itämerellä ja tarpeen koordinoiduille toimille. Jäsenvaltiot kannustivat puheenvuoroissaan komissiota ryhtymään toimiin markkinoiden suojaamiseksi. Toiseksi Saksa (usean jäsenvaltion tukemana) nosti esille EU:n haastavan suhteen Norjan kanssa kalastuspolitiikan alalla.

Maatalous- ja kalastusneuvosto ei päässyt yksimielisyyteen neuvoston päätelmistä maatalouden tulevaisuudesta. Yksimielisyyttä vaatineita neuvoston päätelmiä ei lopulta syntynyt yhden jäsenvaltion tiukan vastustuksen takia. Syynä oli tyytymättömyys suorien tukien tasaisempaa jakamista koskevaan kirjaukseen. Jäsenvaltioista 26 tuki tai ei vastustanut puheenjohtajavaltion päätelmiä maatalouden tulevaisuudesta. Valtaosa jäsenvaltioista pitivät tekstiä tasapainoisena ja tärkeänä maatalouden strategisen merkityksen kannalta tulevaisuudessa. Kompromissia hiottiin ennen neuvostoa viikkoja erityisesti rahoitusta ja kauppapolitiikkaa koskevien kirjausten osalta. Muutama jäsenvaltio jätti erillisen lausuman, jossa ne korostivat omia näkökantojaan.

Maatalous- ja kalastusneuvosto sai myös tilannekatsauksen säädösehdotusten käsittelystä Belgian puheenjohtajakauden aikana. Käsiteltävänä olevia säädösehdotuksia olivat muun muassa asetus eläinten suojelusta kuljetuksen aikana, asetus metsien seurantakehyksestä sekä asetukset metsänviljelyaineistosta ja kasvien lisäysaineistoista. Neuvosto hyväksyi A-kohtana ilman keskustelua yleisnäkemyksen asetusesityksestä pysyvän metsäkomitean uudistamisesta.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 11159/24 mukaisesti.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

KALASTUS

2. **Tiedonanto kestävästä kalastuksesta EU:ssa: tilannekatsaus ja suuntaviivat vuodeksi 2025** (10679/24) (Ratasvuori)
Komissio esittelee
Keskustelu

Komissaari Sinkevičius esitteli komission tiedonannon, joka toimii ensimmäisenä askeleena kalastusmahdollisuusneuvotteluille. Tiedonannossa käsitellään kalakantojen tilaa, EU:n laivaston tilannetta ja muita ajankohtaisia aiheita. Komissaari toi esille, että useilla merialuilla kalakannat elpyvät hitaasti mutta Itämereen pitää kiinnittää vielä huomiota. Komissaari ilmaisi, että yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) saavutuksista pitää olla ylpeitä, mutta on tarpeen myös tarkastella missä mennään. Komissio on siksi aloittanut YKP:n kokonaisarvioinnin ja jäsenvaltioilta toivotaan osallistumista siihen. Komissaari nosti toistamiseen esille Itämeren hankalan ympäristötilanteen ja peräänkuulutti, että jäsenvaltioiden olisi tehtävä osansa tilanteen parantamiseksi. Myös poisheittokiellon noudattamista pitää parantaa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) varoja tulisi hyödyntää tätä varten. Komissaari nosti tärkeinä asioina esille myös kalastuspaineen vähentämisen tietyillä herkillä alueilla ja EU:n kalastuslaivaston koon. Komissiolla on huolia laivaston moottoritehoihin liittyen. Rahastoa olisi käytettävä myös energiasiirtymän edistämiseen. Komissio haluaa rahoittaa pilottihankkeita ja tekee sidosryhmien kanssa yhteistyötä tiekartan laatimiseksi. Komissaari painotti, että ponnisteluja kalastussektorin kasvun mahdollistamiseksi täytyy jatkaa. Itämeren kalastusmahdollisuuksista komissaari kertoi komission noudattavan tieteellistä neuvoa. Joitakin nollakiintiöitä on tulossa, mutta terveiden kantojen kohdalla komissiolla on mahdollisuus joustaa vaihteluvälin yläpäähän. Kantoja tervehdyttäviä lisätoimenpiteitä tarvitaan yhä. Komissaari mainitsi myös, että ankeriaan suojelua pitää tehostaa. Lopuksi komissaari toivoi kaikkien lähtevän mukaan työhön ruokaturvallisuuden ja elintarviketurvallisuuden kehittämiseksi.

Asiasta käytiin lähes täysi pöytäkierros (Portugali, Saksa, Espanja, Irlanti, Italia, Latvia, Ruotsi, Ranska, Malta, Kypros, Kroatia, Alankomaat, Liettua, Tšekki, Viro, Tanska, Suomi, Bulgaria, Slovenia, Puola, Romania, Kreikka). Ministerit toivat esille huolenaiheitaan ja tavoitteitaan hyvin kirjavasti. Lähtökohtaisesti komission tiedonantoa pidettiin hyvänä. Esille nostettiin huolia kalastusalan kannattavuudesta ja elinkeinon kilpailukyvystä sekä alueiden erityispiirteiden riittävästä huomioimisesta. Monet jäsenvaltiot puhuivat tietyistä kalakannoista ja sosioekonomisten näkökohtien sekä uuden tiedon ja teknologioiden huomioimisesta. Ratkaisujen löytäminen alan energiasiirtymään nousi esille useissa puheenvuoroissa. Energiasiirtymän vauhdittamista pidettiin tarpeellisena, mutta sensitiivisenä asiana. Muutos on kallis ja edellyttää siksi myös EU-rahoitusohjelmien hyödyntämistä, jotta koko arvoketju saadaan mukaan. Haasteet kolmansien maiden kanssa nostettiin esille useassa puheenvuorossa. Itämeren ympäristön heikko tila ja ankeriaskannan tila huolestuttivat myös monia jäsenvaltioita.

Suomi piti tiedonantoa tärkeänä ja painotti MSY-tavoitteen ja monivuotisten suunnitelmien noudattamista sekä tieteellisen neuvon tärkeyttä.

Komissaari piti vielä toisen puheenvuoron painottaen yhteisten ponnistelujen tärkeyttä merellisten ekosysteemien tasapainon säilyttämiseksi. Kolmansien maiden suhteen komissio käy läpi erilaisia mahdollisuuksia. Komissaari piti tärkeänä EU:n sääntöjen yhteensovittamista muiden kanssa.

Puheenjohtaja totesi neuvoston panneen merkille komission tiedot ja keskustelleen aiheesta.

3. **A-kohtien hyväksyminen**

a) **Muut kuin lainsäädäntöasiat** (11413/24)
b) **Lainsäädäntöasioiden luettelo** (11414/24)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 11413/24 ja 11414/24 mukaisesti.

Neuvosto hyväksyi A-kohtana yleisnäkemyksen asetusesityksestä pysyvän metsäkomitean uudistamisesta ilman keskustelua. Pysyvän metsä- ja metsätalouskomitean on määrä neuvoa komissiota metsiin vaikuttavan lainsäädännön valmistelussa. Asetusesitys odottaa vielä Euroopan parlamentin kantaa ennen kuin siitä päästään neuvottelemaan trilogeissa. Edellinen parlamentti ei ehtinyt aloittaa käsittelyä, vaan työ jäi kohta aloittavalle uudelle parlamentille. Komissio jätti päätökseen liittyvän lausuman, jossa se uhkaa vetää esityksen pois, ellei asetusehdotuksen jatkokäsittelyssä muuteta tiettyjä kohtia.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

MAATALOUS

4. **Päätelmät maatalouden tulevaisuudesta EU:ssa** (11247/24) (Kallio)
   Hyväksyminen

Puheenjohtajavaltio pyysi jäsenvaltiolta tukea Maatalouden erityiskomiteassa valmistelluille neuvoston päätelmille. Puheenjohtaja toivoi ministerien keskittyvän suuriin linjoihin. Päätelmät ovat väline neuvostolle määritellä tavoitteinaan suhteessa muihin neuvostokokoonpanoihin ja tulevaisuuden EU-politiikan valmisteluun.

Suomen tavoin valtaosa jäsenvaltioista piti päätelmiä tasapainoisina ja hyvänä kompromissina. Ruokaturvan, maaseudun kehittämisen, kilpailukyvyn, resilienssin, maatalouden strategisen merkityksen ja kannattavuuden merkitystä korostettiin, monen muun aiheen ohella. Moni jäsenvaltio oli tyytyväinen, että maatalouden kohtaamat riskit muuttuvista sääolosuhteista, EU:n rajoilla käydyistä sodista ja epävakaista markkinatilanteista on tekstissä otettu huomioon. Jäsenvaltiot pitivät tärkeänä linjausta riittävästä rahoituksesta maataloudelle, mutta moni korosti, että monivuotista rahoituskehystä koskevia päätöksiä ei pidä ennakoida. Suomi muistutti, että proteiinia koskevassa kirjauksessa on muistettava tärkeän kasviproteiinin lisäämisen lisäksi laajempi näkökulma. Usea jäsenmaa toivoi tulevaisuudessa lisää keskustelua EU:n riskien- ja kriisinhallinnasta. Yhteisen viestin lähettämisen merkitystä korostettiin, kun EU:ssa valmistellaan tulevaa ohjelmakautta.

Muutama jäsenvaltio ilmaisi kritiikkiä tekstin tiettyihin kohtiin kuten kauppapolitiikkaan, missä teksti nähtiin joko liikaa protektionismia sisältävänä tai liikaa avointa kauppapolitiikkaa korostavana, jäsenvaltion näkökulmasta riippuen. Saman tyyppisiä kommentteja kuultiin erityisesti rahoitusta koskevasta kirjauksesta, missä toiset jäsenvaltiot olisivat toivoneet tukien tasaamisen vahvempaa korostamista ja toiset vähemmän asiaan kantaa ottavaa tekstiä. Kuitenkin nämäkin jäsenvaltiot olivat valmiit tukemaan tekstiä**.** Muutama jäsenvaltio jätti päätelmiin erillisen lausuman, jossa ne korostivat omia näkökulmiaan, tukien kuitenkin päätelmien tekstiä.

Kaksi jäsenvaltiota ilmaisi keskustelun ensimmäisellä kierroksell**a**, että puheenjohtajavaltion valmistelema teksti ei ota riittävästi huomioon tarvetta tasata maataloustukia jäsenvaltioiden välillä, minkä vuoksi ne eivät voineet tukea tekstiä. Nämä jäsenvaltiot pitivät epätasa-arvoisena tilannetta, missä maatalouden suorat tuet ovat eri tasoiset EU:n jäsenvaltioiden välillä, vaikka EU-jäsenyyttä on takana pitkä aika. Näitä jäsenvaltioita rasittavat lisäksi vaikeat olosuhteet kuten kuivuus ja EU:n rajoilla riehuva sota. Toisaalta muutama muu jäsenvaltio muistutti, että tuotanto-, elin- ja palkkakustannuksissa on EU-maiden välillä edelleen merkittäviä eroja.

Maatalouskomissaari Wojsiechowski piti päätelmien tekstiä vakaana ja hyvänä kompromissina, joka on hauras ja tarkkaan harkittu neuvottelusopu. Komissaari näki puheenjohtajavaltion neuvotteleman tekstin lähettävän tärkeän viestin maatalouden merkityksestä EU:n tulevaisuudelle. Komissaari korosti erikseen yksinkertaistamista, vakautta, turvallisuutta, kestävyyttä ja strategisuutta tulevissa maataloutta koskevissa päätöksissä. Maatalouskomissaari toi esille ajatuksen valvontajärjestelmän yksinkertaistamisesta pienille viljelijöille sekä korosti kansainvälisten kaupan olevan maatalousalalle

hyödyllistä, vaikka standardeja kauppakumppaneiden kanssa tarvitaan. Maatalouskomissaari kertoi perehtyneensä huolellisesti neuvoston päätelmien tekstiin ja ottavansa sen huomioon tulevan politiikan valmistelussa, johon myös käynnissä oleva maatalouden strateginen vuoropuhelu liittyy.

Keskustelun seuraavalla kierroksella toinen ensimmäisellä kierroksella vastustanut jäsenvaltio kompromissihengessä kertoi, että äänestää tyhjää. Sopua tekstissä yritettiin löytää puheenjohtajan ja päätelmiä vastustaneen toisen jäsenvaltion välillä kahdenvälisissä neuvotteluissa ja muissa taustakeskusteluissa, mutta kyseinen jäsenvaltio ilmoitti lopulta hyvin suoraan, että se ei voi hyväksyä neuvoston päätelmiä maatalouden suoria tukia koskevan kirjauksen riittämättömyyden takia. Jäsenvaltion vaatimat muutokset olivat toisaalta muille jäsenvaltioille mahdottomia hyväksyä. Lopulta puheenjohtaja totesi, että se tekee päätelmistä puheenjohtajavaltion päätelmät. Puheenjohtajavaltion päätelmiä tuki tai ei vastustanut lopulta 26 jäsenvaltiota.

Puheenjohtajavaltio ilmaisi olevansa pettynyt siihen, että yksimielisyyttä ei löytynyt, mutta totesi neuvoston valmistelleen puheenjohtajavaltion päätelmät, jota 26 jäsenvaltiota tukee.

Muut asiat

Kalastus

5.

a) **Venäjän toimien vaikutus Itämerellä ja EU:n sisämarkkinoihin** (11392/24)
Latvian, Liettuan, Ruotsin ja Viron valtuuskuntien tiedotusasia

Liettua esitteli asian tuoden esille, että asiassa olisi pitänyt ryhtyä päättäväisempiin toimiin aiemmin. Liettua nosti esimerkkinä esille turskan kalastuksen, joka on EU:ssa kielletty mutta jota Venäjä on jatkanut. Venäjä myy Itämerellä kalastamaansa turskaa EU markkinoilla. Liettua peräänkuulutti toimintasuunnitelma ongelman ratkaisemiseksi. Toimintasuunnitelma tarvittaisiin ennen lokakuun neuvostoa.

Komissaari totesi, että Venäjä ei noudata tieteellistä neuvoa kalastuksessaan. Asia on tärkeä erityisesti turskakantojen osalta, mutta myös pelagisten lajien saaliit ovat kasvaneet, vaikka näiden kalastusta EU:ssa on reilusti vähennetty. Komissaari pyysi miettimään ovatko kansalliset toimet mahdollisia ja viittasi esimerkkinä Alankomaihin. EU-tasolla voidaan myös ryhtyä tarkemmin seuraamaan ja tarkastamaan saaliita, esimerkiksi CATCH-järjestelmän käyttämisen myötä. Luksustuotteiden, kuten kaviaarin, tuonti on kielletty. Muut kalataloustuotteet on jo jätetty tariffikiintiöiden ulkopuolelle eli niistä pitää maksaa täysi tulli ennen markkinoille pääsyä. Komissaari totesi, että joskus tuotteet kierrätetään toisten maiden kautta (kuten lyyraturska Kiinan kautta). Komissaari nosti esille, että silloin kun keskusteltiin viljatuotteiden kiellosta, ei haluttu kalastustuotteita listalle. Komissaari halusi tietää, onko maiden kannat muuttuneet, jotta asiaa voisi viedä eteenpäin.

Jäsenvaltiot (Latvia, Ruotsi, Saksa, Viro, Ranska, Kypros, Tanska, Puola, Kreikka, Suomi, Portugali, Alankomaat ja Espanja) pitivät tilannetta huolestuttavana ja monet vaativat komissiota ryhtymään toimiin nopeasti. Ainoastaan Puola ilmaisi hieman varovaisuutta asian suhteen, sillä asia on tärkeä kalanjalostussektorille ja heitä pitäisi kuunnella, jos lähdetään rajaamaan kalastustuotteiden tuontia. Välimeren maat toivat esille, että samanlaista laitonta kalastusta harjoitetaan muillakin merialueilla ja asiaan pitäisi kaikkialla suhtautua päättäväisesti.

Suomi kiitti Liettuaa asian esille nostamisesta ja piti tärkeänä tilannearvion tekemistä ja sitä, että mahdollisista toimista päätettäisiin yhteisesti EU-tasolla.

Neuvosto otti komission ja jäsenvaltioiden näkemykset tiedoksi.

b) **Euroopan unionin ja Norjan kalastussuhteiden tuleva kehitys** (11266/1/24 REV 1)
(Ratasvuori)

Saksan valtuuskunnan tiedotusasia Alankomaiden, Belgian, Espanjan, Irlannin, Latvian, Portugalin, Puolan, Ranskan, Ruotsin, Saksan ja Viron valtuuskuntien puolesta

Saksa esitteli asian kertomalla Norjan olevan merkittävä kumppani monella alalla mutta kalastusneuvotteluissa Norjan toiminta koetaan kohtuuttomaksi. Saksa kiitti komissiota tähänastisista toimista ja jäsenvaltioita solidaarisuudesta, mutta valitettavasti mitään kestäviä ratkaisuja ei ole vielä löydetty. Saksa ehdotti strategista kumppanuutta ja korkean tason vuoropuhelua haasteiden ratkaisemiseksi.

Lähes puolet jäsenvaltioista ilmaisi huolensa heikoista suhteista Norjan kanssa kalastusalalla. Puheenvuoron pitäneiden jäsenvaltioiden keskuudessa vallitsi laaja konsensus asian tärkeydestä ja siitä, että asia täytyy viedä eteenpäin.

Komissaari totesi myös Norjan olevan tärkeä kumppani EU:lle mutta kalastussuhteiden muuttuneen haastaviksi. EU:lta on Brexitin myötä poistunut vipuvoima. Norja tekee jopa yhteistyötä Venäjän kanssa Koillis-Atlantin foorumeilla. Komissio on jatkuvasti monella tasolla yhteydessä Norjaan, mutta he eivät ole osoittaneet samanlaista yhteistyöhalua. Komissio on keskustellut tariffikiintiöasetuksen uudistamisesta. Pitää löytää vipuvarsia, joita käyttää Norjan kanssa käytävissä neuvotteluissa. Komissio on ehdottanut Norjalle korkean tason vuoropuhelua. Kokousta on esitetty pidettäväksi heinäkuussa.

Neuvosto otti huomioon Saksan ja muiden ilmaisemat kannat asiaan.

Maatalous

c) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset

I. **Asetus seurantakehyksestä selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten – tilannekatsaus** (10843/24) (Kytölä)

Puheenjohtaja totesi komission antaneen asetusehdotuksen metsien seurantakehityksestä marraskuussa 2023. Asetusesityksen tarkastelu alkoi helmikuussa 2024 tätä varten perustetussa työryhmässä, joka toimii maatalous- ja kalastusneuvoston johdolla. Työryhmä kokoontui kuusi kertaa ja työtä jatketaan Unkarin kaudella.

Jäsenvaltioista 15 käytti puheenvuoron. Useimmat olivat huolissaan hallinnollisen taakan lisääntymisestä, toissijaisen lainsäädännön runsaudesta ja laajuudesta. Kaikki eivät nähneet asetusesityksen tuovan lisäarvoa. Usea mainitsi metsäyksikön epämääräisyyden. Koealatietojen koordinaatteja ei saa paljastaa, moni jäsenvaltio totesi. Asetusesityksestä pitää käydä kunnollinen keskustelu, eikä hätiköityjä päätöksiä saa tehdä.

Muutama ministeri korosti, että metsäpolitiikka on kansallista eikä asetus saa muuttaa toimivaltaa. Läheisyysperiaatetta pitää noudattaa ja nykyisiä järjestelmiä pitää käyttää. Kaukokartoituksen kautta saadut tiedot eivät ole täsmällisiä ja ne pitää aina varmistaa maastossa tehdyllä kansallisella työllä.

Suomi kiitti puheenjohtajavaltiota tarkan työn tekemisestä. Ehdotus on monitasoinen kokonaisuus, joka edellyttää perusteellista käsittelyä jatkossakin. Suomi piti ensisijaisena tavoitteena, että jäsenvaltiotasoista tilastotietoa hyödynnetään laajemmin ehdotetun karttajärjestelmän sijaan. Toimivaltaa ei saa siirtää tavalla, joka vaikuttaisi jäsenvaltioiden metsäpolitiikkaa koskevaan päätösvaltaan tai aiheuttaisi vaikeasti ennakoitavia vaikutuksia.

Kuultuaan jäsenvaltioiden puheenvuorot **ympäristökomissaari Sinkevičius** totesi, että on vielä paljon työtä tehtävänä. Asetusehdotuksen tavoitteena on tuottaa ajankohtaista ja parasta tietoa metsien tilasta metsänomistajille, politiikan tekijöille ja kansalaisille. Se auttaa myös jäsenvaltioita tuottamaan LULUCF-asetuksen edellyttämää tietoa.

Euroopan ympäristöviraston äskettäin julkaisema ilmastoriskiraportti osoittaa, että tarvitsemme tietoa metsien resilienssistä, jotta voidaan tehdä ajankohtaan sopivia toimenpiteitä, komissaari sanoi. Esitys pohjautuu nykyisille kansallisille metsien inventointijärjestelmille ja niiden yhdistämiselle kaukokartoituksen avulla saatavaan ajankohtaiseen tietoon. Tarkoitus ei ole korvata nykyistä järjestelmää, vaan auttaa kansallisen tiedon harmonisointia yhteismitalliseksi.

Sinkevičius vakuutti, ettei koealojen paikkatietoa julkaista. Ehdotus tuottaa hänen mukaansa mahdollisuuksia lisätä liiketoimintaa. Hän toivoi, että neuvosto saa yleisnäkemyksen valmiiksi kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Sinkevičius osallistui viimeistä kertaa neuvoston kokoukseen ja puheenjohtaja toivotti hänelle menestystä Euroopan parlamentissa.

II. **Asetus kasvien lisäysaineistosta – tilannekatsaus** (11142/24)

III. **Asetus metsänviljelyaineistosta – tilannekatsaus** (11145/24) Hörman

Puheenjohtajavaltio esitteli etenemisraporttinsa liittyen komission kahteen asetusehdotukseen: 1) kasvien lisäysaineiston tuottamisesta ja markkinoinnista (PRM) sekä 2) metsänviljelyaineiston tuotannosta ja markkinoinnista. Komissio julkaisi ehdotuksensa 5.7.2023 osana komission luonnonvarojen kestävää käyttöä koskevaan toimenpidepakettia. Kasvien lisäysaineistoa koskeva asetusehdotus käsittelee maatalous- ja puutarhakasvien kylvösiementen, siemenperunan ja taimien tuottamista markkinointia. Asetusehdotuksella on tarkoitus korvata sektorin 10 direktiiviä. Metsänviljelyaineistoa koskevalla asetuksella korvattaisiin nykyinen metsänviljelyaineiston kauppaa koskeva direktiivi (1999/105/EY). Asetus ei koske metsänviljelyaineiston käyttöä.

Molempien asetusten käsittelyä on jatkettu neuvoston työryhmässä Belgian puheenjohtajuuskaudella, mutta käsittelyt ovat vielä kesken. Asetuksen lainsäädännön vaatimukset ovat hyvin teknisiä ja yksityiskohtaisia. Keskustelua ovat herättäneet etenkin soveltamisala, määritelmät, sertifioinnin vaatimukset, ammattimaisten toimijoiden toimet viranomaisen valvonnassa sekä toimijoiden rekisteröinti, poikkeuksiin liittyvät artiklat sekä liittyminen valvonta-asetuksen soveltamisalaan. Jäsenvaltioilla on käsittelyn tässä vaiheessa ollut paljon yksityiskohtaisia kommentteja ja kysymyksiä.

Komissaari Kyriakides kiitti puheenjohtajavaltiota asetusehdotusten rakentavasta käsittelystä ja edistymisraporttien esittelystä. Käsittely on vielä kesken ja vaatii edelleen teknisiä keskusteluja, varsinkin rekisteröinneistä ja sertifioinneista, kestävyystarkastelusta, valmiussuunnitelmista ja valvonta-asetuksen soveltamisesta. Komissio toivoo, että hyvä työ jatkuu myös tulevan puheenjohtajavaltion kaudella.

Neljätoista jäsenvaltiota piti aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin puheenjohtajaa asetusehdotusten rakentavasta käsittelyssä mutta todettiin käsittelyn olevan vielä selvästi kesken ja vaativan runsaasti teknisiä keskusteluja. Puheenvuoroissa todettiin lainsäädännön päivitystarve ja pidettiin tärkeänä, että paikalliset olosuhteet otetaan joustavammin huomioon. Lainsäädäntö ei saa aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa. Asetusten sääntöjen on oltava toteuttamiskelpoisia ja turvattava alan toimijoiden toimintaedellytykset.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota etenemisraporttien esittelystä. Keskustelu neuvoston työryhmässä on ollut molemmista ehdotuksista hyvin yksityiskohtaista ja vilkasta. Tämä on johtunut sektorien lainsäädännön vaatimusten yksityiskohtaisuudesta. Suomi tukee kasvien lisäysaineistolainsäädännön sekä metsänviljelyaineiston tuotannon ja markkinoinnin lainsäädännön uudistamista. On tärkeää, että lainsäädännössä huomioidaan riittävässä määrin jäsenvaltioiden erilaiset luonnonolosuhteet ja vakiintuneet käytännöt. Tästä syystä säännöksiin tarvitaan myös joustavuutta. Suomi kannattaa valvonta-asetuksen soveltamista metsänviljelyaineistoon puheenjohtajavaltion esit-

tämällä kevennetyllä tavalla. Tämä ei Suomen mielestä lisää hallinnollista taakkaa sektorilla. Puheenvuorossa toivottiin, että asetusten käsittely jatkuu hyvää vauhtia neuvostossa ja työryhmässä myös Unkarin puheenjohtajuuskaudella.

Puheenjohtaja kiitti puheenvuoroista ja toivotti menestystä asetusedotusten käsittelyssä tulevalle puheenjohtajavaltiolle. Puheenjohtaja totesi lopuksi neuvoston saaneen tiedoksi esitetty asiakohta ja siitä käyty keskustelu.

IV. **Asetus eläinten suojelusta kuljetusten aikana – tilannekatsaus** (11420/24) (Hörman)

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti edistymisraporttinsa komission joulukuussa 2023 julkaiseman Eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevan asetusehdotuksen käsittelystä. Komissio esitteli ehdotuksensa yhdessä koirien ja kissojen hyvinvointia ja jäljitettävyyttä koskevan asetusehdotuksen kanssa neuvoston työryhmässä Espanjan puheenjohtajakauden lopulla. Belgian puheenjohtajakaudella ehdotusta on käsitelty kahdessa työryhmäkokouksessa toukokuusta lähtien, koska Belgia käsitteli alkuvuodesta ensin koirien ja kissojen hyvinvointiehdotusta. Seuraava puheenjohtajavaltio Unkari jatkaa tarkastelua heinäkuusta alkaen.

Kaksikymmentä jäsenvaltiota piti aiheesta puheenvuoronsa, jossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota työn aloittamisesta ja katsauksesta. Puheenvuoroissa eläinten hyvinvoinnin parantamista ja lainsäädännön uudistusta pidettiin yleisesti tärkeänä ja tarpeellisena. Puheenvuoroissa kuitenkin korostettiin, että paikalliset olosuhteet sekä uusimmat tieteelliset ja tekniset tiedot on otettava huomioon. Joissakin puheenvuoroissa nostettiin esiin pitkiin kolmasmaakuljetuksiin liittyvät ongelmat ja toivottiin elävien eläinten kuljetuksista luopumista. Joissakin puheenvuoroissa toisaalta edellytettiin sisämarkkina- ja kansainvälisen eläinkaupan jatkumista. Uudistuksella ei saa aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa ja tarvitaan reiluja siirtymäaikoja. Asetusten käsittely vaatii vielä paljon teknisiä keskustelua sekä lisätyötä. Puheenvuoroissa toivottiin, että jäsenvaltioille pitää varata riittävästi aikaa valmistautua jatkokeskusteluihin.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota tilannekatsauksen esittelystä sekä komissiota sen tekemästä työstä eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi. Eläinten hyvinvoinnin kannalta yhtenäiset EU:n laajuiset säännöt ovat keskeisiä. Samalla on otettava huomioon myös toisistaan poikkeavat olosuhteet eri jäsenmaissa. Tämä on oleellista sekä eläinten hyvinvoinnin, että asetuksen toimeenpanon kannalta. Asetusehdotuksessa oleva ulkolämpötilan miinus viiden asteen raja yli 9 tunnin kuljetuksille on kohtuuton. Ehdotuksessa ei oteta huomioon, että kuljetusautot ovat Suomessa lämpöeristettyjä ja lämmityslaitteilla varustettuja. On hyvä, että ehdotus sisältää teuraseläinten kuljetuksessa poikkeuksen, jonka mukaan maksimikuljetusaika voidaan ylittää, mikäli etäisyys teurastamoon on niin pitkä, että kuljetus ei ole mahdollinen maksimiajan puitteissa. Poikkeus on tärkeä erityisesti maille, joissa on pitkät etäisyydet, kuten Suomessa.

Komissaari Kyriakides kiitti puheenjohtajavaltiota tehdystä työstä ja jäsenvaltioita esitetyistä kommenteista. Asetusehdotuksen tarkoitus on päivittää vanha lainsäädäntö ja ottaa huomioon viimeisin tieteellinen ja tekninen kehitys. Asetuksen on tarkoitus olla helpommin toimeenpantava ja valvottava. Teknisiä jatkokeskusteluja tarvitaan vielä. Komissaari lupasi, että tila- ja lämpötilavaatimukset otetaan huomioon. Komissaari toivottaa menestystä jatkotyössä tulevalle puheenjohtajavaltiolla ja toivottavasti päästään kompromissiin.

Puheenjohtaja kiitti puheenvuoroista ja toivotti menestystä asetusedotusten käsittelyssä tulevalle puheenjohtajavaltiolle. Lisäkin puheenjohtaja toivoo jäsenvaltioiden tukea Koirien ja Kissojen hyvinvointia koskevalle kompromissiesitykselle ja neuvottelumandaatille. Puheenjohtaja totesi lopuksi neuvoston saaneen tiedoksi esitetty asiakohta ja siitä käyty keskustelu.

d) **Symposiumi: pakkausten etupuolen ravintoarvomerkintäjärjestelmiä koskevat kokemukset ja näkökohdat (Bryssel, 25. huhtikuuta 2024) – tulokset** (11109/24) (Hörman)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti Belgian 25.4.2024 Brysselissä isännöimän korkean tason tieteellisen symposiumin keskusteluja ja tuloksia. Symposiumissa käsiteltiin kattavasti Euroopassa käytössä jo olevia vapaaehtoisia elintarvikepakkausten etupuolella esitettäviä visuaalisia merkintöjä (front of back nutrition label, FOPNL). Symposiumin tavoite oli lisätä kaikkien sidosryhmien (poliittiset päättäjät, järjestöt, tutkijat, elintarvikealan toimijat jne.) avointa vuoropuhelua.

Symposiumin keskusteluissa nostettiin esiin, että ylipaino, lihavuus ja ravitsemukseen liittyvät ongelmat ovat liian yleisiä EU:ssa ja nämä korreloivat suoraan epäterveellisten ruokatottumusten ja liikunnan puutteen kanssa. Tehokkaan, yhdenmukaistetun ja tieteeseen perustuvan FOPNL:n käyttöönotto Euroopan laajuisesti auttaisi ratkaisemaan näitä kysymyksiä yhtenä keinona. Merkinnät mahdollistaisi ja kannustaisi kuluttajia tekemään tasapainoisia ja tietoon perustuvia elintarvikevalintoja. EU:n laajuisen FOPNL:n hyväksyminen oli tärkeä osa Pellolta pöytään -strategiaa ja EU:n syöväntorjuntasuunnitelmaa. Komissio ei ole kuitenkaan julkaissut ravitsemusvastuullisuusaloitteisiin liittyviä lainsäädäntöehdotuksia toimintasuunnitelman aikataulun mukaisesti.

Seitsemän jäsenvaltiota pitivät aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin puheenjohtajaa symposiumin järjestämisestä ja sen esittelystä. Puheenvuoroissa todettiin terveellisen ravitsemuksen tärkeys, mutta esitettiin ristiriitaisia näkemyksiä FOPNL-merkintöjen toimivuudesta tai tarpeellisuudesta. Osassa puheenvuoroista toivottiin komissiolta nopeita toimia harmonisoitujen ja selvien sekä tieteeseen perustuvien merkintöjen edistämiseksi. Osassa puheenvuoroista merkintöjä pidettiin liian yksinkertaisina, tai jopa harhaanjohtavina eikä ne ota huomioon ruokavaliota kokonaisuutena.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajavaltiota korkeatasoisen ja tiedepohjaisen tilaisuuden järjestämisestä. Ylipaino on iso kansanterveysongelma myös Suomessa ja kaikki politiikkakeinot tulee käyttää terveellisemmän ruokavalion edistämiseksi. Yksi keino on harmonisoidut FOPNL-ravintoarvomerkinnät ja Suomi kannattaa tällaisen järjestelmän kehittämistä.

Komissaari Kyriakides kiitti puheenjohtajavaltiota korkeatasoisen symposium järjestämistä ja tärkeän aiheen käsittelystä. Selkeä ja helposti ymmärrettävä ravitsemustieto on tarpeen kuluttajien terveyden edistämiseksi. Komissio on aloittanut valmisteluja mutta uudistus olisi moniulotteinen ja vaatii edelleen lisää tietoa ja vaikutustenarviointia. Jäsenvaltioilla ja toimijoilla on erilaisia käsityksiä, mutta työ jatkuu. Komissio on edelleen sitoutunut terveyden edistämiseen ja on mm varannut n 76 miljoonaa euroa jäsenvaltioiden tukemiseen tässä työssä.

Puheenjohtaja kiitti kuulemistaan puheenvuoroista ja totesi lopuksi neuvoston saaneen tiedoksi esitetty asiakohta ja siitä käyty keskustelu.

e) **Hyväksyttävät kustannukset jalostuseläinten hankinnassa YMP:n mukaisten strategiasuunnitelmien puitteissa** (10168/24 + COR 1) (Fallenius)
Romanian valtuuskunnan tiedotusasia

Romania esitteli tiedotusasiansa. Romania totesi, että Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan vaikutukset aiheuttavat epävakautta ja se vaikuttaa karjankasvatukseen. Romania totesi, että karjan määrä on maassa jo vähentynyt nautaeläinten, porsaiden, lampaiden ja vuohien osalta. Viljan käyttö kotieläinten ruokinnassa voi Romanian mukaan tuoda lisäarvoa maatalouteen ja vauhdittaa kotimaista kulutusta. Jalostuseläinten hankinta voi olla Romanian mukaan tehokas tapa parantaa genetiikkaa ja tuottavuutta sekä maataloussektorin kilpailukykyä. Romanian mukaan jalostuseläinten hankinta on välttämätöntä kotieläintuotannon laskusuhdanteen tasapainottamiseksi. Näin ollen Romania ehdotti, että jalostuseläinten hankinnasta aiheutuvat kustannukset vahvistettaisiin tukikelpoisiksi yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) rahoituksen kautta. Tällä hetkellä asetus ei sitä mahdollista.

Neljä jäsenvaltiota käytti asiakohdassa puheenvuoron ja tuki Romanian tiedotusasiaa. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostui, että on tärkeää ottaa kaikki julkisen tuen keinot käyttöön, jotta voidaan

tasapainottaa Ukrainan sodan aiheuttamaa epätasapainoista tilannetta. Lisäksi on vähennettävä riippuvuutta tuonnista.

Komissaari Wojciechowski totesi, että YMP:n strategisuunnitelma-asetus tarjoaa monia vaihtoehtoja tilanteen helpottamiseksi. Suora tulotuki, sektorikohtaiset toimet ja investointituet ovat esimerkkejä. Komissaari totesi ymmärtävänsä, että eri näkökohtia on hyvä ottaa huomioon, jotta karjankasvatusalan haasteisiin voidaan vastata. Asiaa voidaan tarkastella huolellisesti, kun pohditaan tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa.

f) **Toimenpiteet varojen menetysten estämiseksi ja hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi maaseuturahaston varojen hallinnoinnin yhteydessä** (11217/24) (Fallenius)
Bulgarian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Kreikan, Liettuan, Romanian, Slovakian ja Tšekin valtuuskuntien puolesta

Bulgaria esitteli tiedotusasiansa. Viime vuosien kriisit ja niiden aiheuttama epävakaa tilanne ja mm. toimitusketjujen pullonkaulat ovat aiheuttanut sen, että moni tuottaja on hylännyt aikaisemmat investointisuunnitelmansa. Bulgaria vetosi, että tarvitaan lisää mahdollisuuksia varojen käyttöön ennen kuin ohjelmat suljetaan. Heidän mukaansa saman tyyppisiin toimenpiteisiin on ryhdytty koheesiopolitiikan puolella. Tukikelpoisuusjaksoa pitää voida pidentää 12 kuukaudella ja poiketa ns. N+3-säännöstä (rahoituskauden vuosille sidotut varat on käytettävä niiden kohdentamista seuraavan kolmannen vuoden loppuun mennessä), jotta rahoitushankkeet saadaan rauhassa päätökseen. Näin voidaan välttää varojen menetys. Bulgaria pyysi komissiota pohtimaan asetusmuutosta.

Yhteensä 12 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron, jossa tuettiin Bulgarian aloitetta. Puheenvuoroissa vedottiin siihen, että tukikelpoisuusjaksoa tulee voida pidentää, jotta rahoitushankkeet saadaan rauhassa päätökseen. Muutama nosti esiin myös, että hallinnolla on ollut melkoinen taakka hallinnoida yhtä aikaa niin maaseutuohjelmaa 2014-2022, uutta CAP-suunnitelmaa kuin RRF-suunnitelmia. Muutama toivoikin eri rahastojen hallintaan enemmän joustavuutta. Eräässä puheenvuorossa korostettiin, että YMP:n mahdollisesti käyttämättä jäävien rahojen on tärkeä pysyä YMP:n alla ja niitä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kriisivarannossa.

Komissaari vastasi, että tukikelpoisuutta ei ole mahdollista pidentää ja tarvittavia tietoja toimittaa myöhemmin. Komissaari totesi, että on kuitenkin tärkeää löytää keinoja rahoituksen täysimääräiseksi hyväksikäyttämiseksi. Määrärahoja voidaan siirtää myös investointiprojekteista, joita ei voida laittaa toimeen suunnitellusti muihin toimenpiteisiin.

g) **Pyyntö poistaa tai lisätä yrityskohtaisia rajoja maatalouden alkutuotannossa valtiontukitoimenpiteitä koskevien tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden perusteella** (11353/24) (Fallenius)
Bulgarian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian ja Romanian valtuuskuntien puolesta Puolan valtuuskunnan tukemana

Bulgaria esitteli asiakohtansa lyhyesti. He totesivat, että yrityskohtaiset rajat aiheuttavat sen, että moni tukia tarvitseva tila jää tukien ulkopuolelle. Bulgaria ehdotti, että joko yrityskohtainen katto pitäisi poistaa tai se pitäisi tuplata 560 000 euroon.

Yhteensä **kahdeksan jäsenvaltiota** käytti puheenvuoron, joissa he tukivat Bulgarian aloitetta. Sään ääri-ilmiöt ja kova inflaatio on aiheuttanut sen, että tukea tarvitaan. Puheenvuoroissa todettiin myös olevan tyytyväisiä siihen, että kriisipuitteiden voimassaoloaikaa jatkettiin.

Komissaari Wojciechowski totesi vaatineensa henkilökohtaisesti kriisipuitteiden pidennystä. Komissaari totesi, että komission kilpailupääosasto on tutkinut asiaa ja yrityskohtaisen tuen kaksinkertaistus on niin korkea korotus, että se voisi johtaa markkinahäiriöihin. Komissaari totesi, että myös tavalliset

valtiontuen suuntaviivat ja ryhmäpoikkeusasetus mahdollistavat yritysten tukemisen. Komissaari myös totesi, että de mimimis-sääntöjen muutos on juuri tarkastelussa.

h) **Epäsuotuisista sääoloista aiheutuneet merkittävät vahingot maatalousalueilla** (11319/24) (Fallenius)
Kroatian valtuuskunnan tiedotusasia

Kroatia esitteli asian ja kertoi kuinka suurta tuhoa epäsuotuisat sääolosuhteet ovat aiheuttaneet Kroatiassa. Kroatia myös totesi, että neuvoston päätelmissä heijastuu myös tarve kestävyyden vahvistamiseksi. Tarvitaan parempia kriisinhallintamekanismeja. Kroatia muistuttikin jo aiemmissa neuvostoissa yhdessä Slovenian kanssa ehdottamastaan uudesta mekanismista. Kyseessä olisi nk. ad hoc -tukimekanismi kriisien varalle. Mallissa jäsenvaltio voisi ohjata 2 % kansallisesta rahoituskirjekuorestaan kriisinhallintaan. Lisäksi Kroatia nosti esiin pidemmän aikavälin ratkaisuna EU:n solidaarisuusrahaston sääntöjen tarkistamisen, koska tällä hetkellä sieltä ei voida maksaa tukea viljelijöille, jotka ovat kärsineet epäsuotuisista sääolosuhteista. Kroatiassa tapahtuneet vahingot kuitenkin vaikuttavat merkittävästi maaseudun taloudelliseen toimintaan ja elinolosuhteisiin. Kroatia myös totesi, että he toimittavat komissiolle pyynnön, jotta komissio voisi ottaa maatalousreservin käyttöön vahinkojen korvaamiseen.

Viisitoista jäsenvaltiota käytti asiakohdassa puheenvuoron ja osoittivat Kroatialle solidaarisuutensa. Puheenvuoroissa kerrottiin myös monen muun jäsenvaltion vaikeista sääolosuhteista. Moni korosti, että tehokkaita toimenpiteitä tarvitaan jatkoa ajatellen. Muutamassa puheenvuorossa kannatettiin ideaa myös solidaarisuusrahaston käytön laajentamisesta. Muutamassa puheenvuorossa tuettiin Kroatian ja Slovenian ehdottaman ad hoc –kriisimekanismin perustamista. Muutamassa puheenvuorossa oltiin varovaisempia ja todettiin, että kriisimekanismeja tulee pohtia harkiten.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että sääolosuhteet ovat olleet poikkeukselliset ympäri Eurooppaa. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit ja sen myötä yhä vaihtelevammat sääolosuhteet ovat todellisia ja näkyvät viljelijöiden arjessa. Erilaisia kriisinhallintavälineitä tulee saada joustavasti käyttöön. Myös Suomessa on kärsitty kylmästä ja lumisesta keväästä, mutta sen jälkeen sää muuttui poikkeuksellisen kuumaksi ja kuivaksi. Suomi myös totesi, että yksi keino helpottaa viljelijöiden tilannetta on nostaa tukien ennakkomaksuja tälle tukivuodelle, kuten on aiemmin tehty.

Komissaari Wojciechowski totesi, että äärimmäiset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vahingot ovat valitettavaa arkipäivää. Komissaarin mukaan nykyisessä YMP:ssä on paljon työkaluja ja kannusti hyödyntämään strategiasuunnitelman toimenpiteitä. Komissaari viittasi myös Kroatian käynnistämiin keskusteluihin monenvälisestä rahastosta. Komissaarin mielestä on hyvä, että kriisipilaria vahvistetaan tulevaisuudessa. Ennaltaehkäisyyn pitää keskittyä. Komissaari totesi, että solidaarisuusrahastosta tukea saa vain, jos fyysinen infrastruktuuri on vahingoittunut. Se, että annettaisiin tukea suoraan viljelijöille ei ole solidaarisuusrahaston sääntöjen mukaista. Komissaari totesi ottavansa asian huomioon, kun hahmotellaan uutta YMP:tä. Komissio myös analysoi pyyntöjä kriisireservin käyttöönotosta tänä vuonna.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea. Mattila, Kaila, Fallenius, MMM; Pokki, Valonen, Hörman, Kallio, Kytölä, Ratasvuori EUE; Vuorinen VNEUS

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -